

דיני לחם-משנה ובציעת הפת

לחם-משנה

א. מצוה (א) לבצוע בכל סעודה של שבת (ב) ושל יו"ט (ג) על שני לחמים שלמים (ד), והוא הנקרא לחם-משנה (ה).

ב. הסועד כמה פעמים ביום, יבצע בכל סעודה על לחם-משנה (ו), אולם בסעודה השלישית בשבת (וכן אם אוכל סעודות נוספות) — בשעת הדחק די בלחם שלם אחד, וכן הדין אם סועד סעודות נוספות על שתי הסעודות שחייב לסעוד ביו"ט (ז).

ג. אחד אנשים ואחד נשים חייבים בלחם-משנה (ח). ויוצאים ידי לחם-משנה במה ששומעים את הברכה מפי המברך ואוכלים פרוסה מאחד הלחמים האלה (ט), וראה להלן סעיפים יט ו-כב.

ד. גם המקדש בשבת בבוקר ואוכל פת הבאה בכיסנין, וכדלעיל פרק נד סעיף כב, ישתדל לברך על שתי עוגות שלמות (י). ואולם לפי דעה אחרת אין חיוב להקפיד על לחם-משנה אלא אם כן אוכל סעודת-לחם (יא), או אם קבע סעודתו על פת הבאה

(א) עיין סי' רצא בשעה"צ ס"ק יא בשם הט"ז סי' תרעח ס"ק ב, דלחם-משנה הוא מה"ת, וכ"ה בערוה"ש סי' רעד סע' א, דזהו דין תורה ולא אסמכתא בעלמא. וע"ש בפמ"ג על הט"ז, שהמ"א בסי' קפח ס"ק ט חולק וסובר דלחם-משנה אסמכתא הוא, ועיין סי' רנד במ"א סוס"ק כג, דלחם-משנה אינו חובה כל כך, ע"ש במחהש"ק, ועיין שו"ת ח"ס או"ח סי' מו ד"ה וראיתי. (ב) סי' רעד סע' א ובמ"ב ס"ק א, סי' רצא סע' ד ובמ"א. (ג) סי' רעד במ"ב ס"ק א, סי' תקכט סע' א ובמ"ב ס"ק י. (ד) עיין תורת שבת סי' רעד סוף הערה ב, דצ"ע דלא נכתב בשום מקום שיעשה לחמים עגולים זכר למן. (ה) סי' רעד במ"ב ס"ק א, סי' רפט סע' א. (ו) סי' רצא סע' ד ברמ"א, ולדעת הרמ"א י"ל, דגם ביו"ט אם אוכל יותר משתי סעודות, דצריך לכל סעודה לחם-משנה. (ז) שם ברמ"א ובמ"ב ס"ק יט, ועיין דעת זקנים מבעלי התוספות שמות טז כב, ומסתבר דאם יש לו, יצרף לחם פרוס ללחם האחד השלם, וכדלהלן סע' יז. (ח) סי' רעד במ"ב ס"ק א, סי' רצא סע' ו בביה"ל ד"ה נשים, ועיין לעיל פנ"ד הערה קכ, וע"ע שו"ת האלף לך שלמה או"ח סי' קיד, ומה שכתב עליו שו"ת יביע אומר ח"ו סי' כח ס"ק ד, ודין זה נוהג בין בשבת ובין ביו"ט, עיין פתחי תשובה סי' תקכט סע' ב. (ט) ואינו מועיל מה ששומעים את הברכה מפי המברך ואוכלים מן הלחם שלפניהם, אלא צריכים דוקא לאכול מהלחם-משנה, סי' קסז סע' טו ובמ"ב ס"ק פג, ועיין להלן הערה יד ו-טו. (י) קצשו"ע סי' עז סע' יז, בית ישראל השלם סי' עז סע' יז, ועיין ארחות חיים סי' רצא ס"ק ה לגבי פת, דדוקא בקובע בעינן לחם-משנה, אבל האוכל קצת לחולשא דליבא — אינו בכלל זה. (יא) ארחות חיים סי' רפט סוס"ק ה. דעת תורה שם סע' א ד"ה ועי'.